

Aan Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
C.c. Ministerie van Financiën
Van PGGM
Datum 24 februari 2014
Onderwerp Reactie internetconsultatie algemeen pensioenfonds

Inleiding

PGGM heeft met interesse kennis genomen van het voorontwerp van het algemeen pensioenfonds en maakt graag gebruik van de mogelijkheid te reageren.

Een introductie van het algemeen pensioenfonds vergroot de mogelijkheden voor pensioenuitvoering en kan in bepaalde gevallen toegevoegde waarde hebben voor werkgevers en werknemers, als ook beroepsgenoten, bij het op toekomstbestendige wijze onderbrengen van hun pensioenregeling. Het onderbrengen van de uitvoering bij een algemeen pensioenfonds kan een antwoord zijn op toenemende bestuurlijke druk en complexer wordende governance eisen, terwijl werkgevers en werknemers en beroepsgenoten tegelijkertijd invloed houden op de regeling.

PGGM kijkt met interesse naar de introductie van het algemeen pensioenfonds

Het algemeen pensioenfonds maakt een nieuwe balans mogelijk tussen enerzijds behoud van eigenheid van de bestaande pensioenregeling en de daarin aanwezige collectiviteit en solidariteit, en anderzijds schaalvoordelen, kostenbesparing en bestuurlijke ontzorging.

Het algemeen pensioenfonds kan een goede oplossing bieden voor werkgevers en werknemers en beroepsgenoten die dat wensen dan wel hiertoe genoodzaakt zijn, om hun pensioenregeling op een toekomstbestendige wijze onder te brengen bij een professionele partij en te profiteren van de voordelen die een pensioenfonds biedt. PGGM kijkt daarom met interesse naar de komst van het algemeen pensioenfonds.

Tegelijkertijd vraagt PGGM aandacht voor een mogelijk onbedoeld effect van de komst van het algemeen pensioenfonds op afname van draagvlak bij verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen.

De introductie van het algemeen pensioenfonds biedt een mogelijke oplossing voor pensioenfondsen die de toenemende bestuurlijke druk en complexer wordende governance eisen als bezwaarlijk ervaren. Belanghebbenden kunnen zo (mede)zeggenschap blijven behouden, terwijl de dagelijkse besturing aan anderen wordt overgelaten. Daarmee kunnen belanghebbenden focussen op het in stand houden van een adequate solidaire pensioenregeling voor de deelnemers.

Algemeen pensioenfonds draagt bij aan consolidatie

Werkgevers en pensioenfondsen die de uitvoering van hun pensioenregeling elders wilden onderbrengen, konden tot nu toe onder andere kiezen voor aansluiting bij een (al dan niet verplichtgesteld) bedrijfstakpensioenfonds. PGGM onderkent dat bedrijfstakpensioenfondsen hiermee een wezenlijke bijdrage leveren aan een adequate consolidatie.

Daarnaast ziet PGGM in het algemeen pensioenfonds een relevante en welkome aanvulling op de huidige soorten pensioenuitvoerders, omdat daarmee een nieuwe balans mogelijk wordt tussen enerzijds behoud van eigenheid van de oorspronkelijke pensioenregeling en de daarin aanwezige collectiviteit en solidariteit, en anderzijds schaalvoordelen, kostenbesparing en effectieve besturing. Het algemeen pensioenfonds biedt immers onderdak aan partijen waarvoor geen bedrijfstakpensioenfonds open staat en de bestaande alternatieven minder aantrekkelijk zijn.

Evenwicht met verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen

PGGM begrijpt uit het consultatiedocument dat het verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen niet is toegestaan om ook te functioneren als een algemeen pensioenfonds. Dit zou een veel ingrijpender wetswijziging vergen, hetgeen botst met het urgente karakter van de wens tot consolidatie.

Maar de mogelijkheid tot ringfencen binnen een algemeen pensioenfonds maakt de kans reëel dat het draagvlak bij verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen afneemt. Sectoren zullen mogelijk besluiten tot beëindiging van de verplichtstelling, teneinde hun pensioenregeling door een algemeen pensioenfonds te laten uitvoeren. Een oplossing voor dit (wellicht onbedoelde) effect kan worden gezocht in flankerend beleid voor bedrijfstakpensioenfondsen.

Algemeen pensioenfonds in het licht van bredere heroriëntatie

PGGM ziet de introductie van het algemeen pensioenfonds als een logische stap, ook in het kader van de reeds aangekondigde bredere heroriëntatie op het Nederlands pensioenstelsel. Het is van belang het algemeen pensioenfonds op een passende manier te koppelen aan de andere vraagstukken in deze heroriëntatie. PGGM biedt graag aan hier een constructieve rol in te spelen.

Deelnemersbelang voorop

Volgens het consultatiedocument mag een algemeen pensioenfonds een winstoogmerk hebben. Pensioenfondsen hebben tot dusverre geen winstoogmerk. PGGM acht het niet wenselijk dat een algemeen pensioenfonds wel een winstoogmerk mag hebben. Immers, deze winst zou ten koste kunnen gaan van de belangen van deelnemers en pensioengerechtigden. Hun belangen moeten voorop staan.

Aandachtspunten voorontwerp algemeen pensioenfonds

PGGM ziet in het voorontwerp punten die om verduidelijking vragen. Ook hebben wij een aantal suggesties ter verbetering.

Belanghebbendenorgaan

Het voorontwerp laat ruimte omtrent de exacte bevoegdheden van het belanghebbendenorgaan. De suggestie van PGGM is: voldoende om de eigenheid van de eigen kring te waarborgen via de pensioenregeling, maar niet zo uitgebreid dat het besturen van het algemeen pensioenfonds vrijwel onmogelijk wordt door tegenstrijdige belangen. Dan wordt de bestuurlijke druk slechts vergroot en is er geen meerwaarde.

De huidige pensioenwetgeving gaat hoofdzakelijk uit van het uitvoeren van één regeling (“single-client model”). PGGM verwacht dat de meerwaarde van het algemeen pensioenfonds gelegen is in het uitvoeren van meer regelingen binnen één pensioenfonds (“multi-client model”). Als we kijken naar de betekenis daarvan voor het belanghebbendenorgaan dan valt ons het volgende op. Dit orgaan krijgt op grond van de voorgestelde wijziging van art. 115c Pensioenwet bevoegdheden die, bij één op één doorvertaling naar een multi-client algemeen pensioenfonds, tot overlap kunnen leiden met zowel het bestuur als met de andere belanghebbendenorganen binnen hetzelfde algemeen pensioenfonds.

Voor het effectief functioneren van een algemeen pensioenfonds lijkt het ons gewenst dat het bestuur een set van uitgangspunten kan formuleren die voor alle compartimenten gelden – zonder dat verschillende belanghebbendenorganen dit via zeggenschap kunnen frustreren.

Beroepspensioenregelingen

Ook verplichte beroepspensioenregelingen kunnen door een algemeen pensioenfonds uit worden gevoerd. Met name vanwege de mogelijkheid tot ringfencing, biedt het algemeen pensioenfonds ook voor de beroepspensioenfonds een nieuwe weg naar consolidatie.

Kijkend naar de specifieke kenmerken van een beroepspensioenfonds vragen wij speciale aandacht voor de samenstelling van het belanghebbendenorgaan. Aangezien bij beroepspensioenregelingen geen sociale partners voorkomen, zou in dit geval het belanghebbendenorgaan bemenst moeten worden door (vertegenwoordigers van) beroepsgenoten. Zij moeten voorgedragen worden door de beroepspensioenvereniging.

Verplichtstelling per regeling in afgescheiden compartiment

In het voorontwerp is ervan uitgegaan dat er binnen het algemeen pensioenfonds in principe geen verplichtstelling bestaat. Te overwegen valt om, net als voor verplichte beroepspensioenregelingen, mogelijk te maken dat er wel een verplichtstelling op het niveau van een afgescheiden compartiment kan bestaan. Dit zou een oplossing kunnen bieden voor (kleinere) bedrijfstakpensioenfonds die schaalvoordelen willen realiseren in een gezamenlijk algemeen pensioenfonds.

Contractverlenging, uittreden en collectieve waardeoverdracht

Aansluiting bij een algemeen pensioenfonds vindt plaats door middel van een uitvoeringsovereenkomst tussen de werkgever en het algemeen pensioenfonds (en bij een beroepspensioenregeling tussen de beroepspensioenvereniging en het algemeen pensioenfonds). In een aantal situaties roept dit de vraag op, hoe moet worden omgegaan met a) contractverlenging, b) uittreden uit het algemeen pensioenfonds en c) collectieve waardeoverdracht in het geval er geen werkgever (meer) is. Deze situaties doen zich bijvoorbeeld voor als de werkgever failliet gaat of zijn activiteiten in Nederland beëindigt.

Fiscale aspecten

Het consultatiedocument geeft nog weinig inzicht in de voorgenomen fiscale behandeling van het algemeen pensioenfonds. PGGM is benieuwd naar de nadere invulling op dit punt, gelet ook op de verschillende fiscale regels die op dit moment gelden voor de mogelijke oprichtende partijen.

Tot slot

Mocht u naar aanleiding van deze reactie met ons in gesprek willen treden, dan zijn wij daartoe graag bereid. U kunt dan contact opnemen met Jesse Martens van PGGM Public Affairs, bereikbaar via telefoonnummer (030) 277 12 16 of via e-mail jesse.martens@pggm.nl.